

Nieuwbouw woning Zuidwateringstraat 7, Ritthem: 'quick scan' natuurwaarden

Peter L. Meininger

Lisztlaan 5
4384 KM Vlissingen
tel. 06-11198676

25 augustus 2023

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Plangebied en geplande werkzaamheden	5
3. Wet natuurbescherming	8
3.1 Gebiedsbescherming.....	8
3.2 Natura 2000-gebieden	8
3.3 Stikstofdepositie.....	10
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	10
3.5 Soortenbescherming	11
4. Aanpak, materiaal en methoden	12
4.1 Vraagstelling.....	12
4.2 Veldbezoek.....	12
4.3 Literatuur- en archiefonderzoek	12
5. Quick scan beschermde natuur en overige natuurwaarden	13
5.1 Beschermde muizen	13
5.2 Vleermuizen	13
5.3 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren	15
5.4 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren	16
5.5 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren.....	16
5.6 Vogels	16
5.7 Amfibieën en reptielen	17
5.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren.....	18
5.9 Planten	19
6. Invasieve exoten	20
6.1 Wat zijn invasieve exoten?.....	20
6.2 Voorkomen in het plangebied.....	20
7. Ecologisch werkprotocol en richtlijnen voor de werkzaamheden	21
8. Literatuur.....	22

Samenvatting

De eigenaar van een perceel aan de Zuidwateringstraat 7 in Ritthem heeft het voornemen hier – naast een bestaande woning – een nieuwe woning te (laten) bouwen. MaGRID heeft in het kader van dit project in augustus 2023 een ‘quick scan’ van natuurwaarden uitgevoerd. Ook zijn aanbevelingen gedaan voor een ecologisch werkprotocol.

Natura 2000-gebieden Significant negatieve effecten van de bouw alsmede het gebruik van een nieuwe woning aan de Zuidwateringstraat op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de (ruime) omgeving kunnen – gezien de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten (hoofdstuk 3).

Natuurwetwerk Nederland Significant negatieve effecten van de bouw alsmede het gebruik van een nieuwe woning aan de Zuidwateringstraat op het Natuurnetwerk Nederland kunnen – gezien de afstand tot de aangewezen gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten (hoofdstuk 3).

Zoogdieren Significant negatieve effecten van de werkzaamheden op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Broedvogels Een negatief effect op beschermde nesten, leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) vogels kan redelijkerwijs worden uitgesloten, mits aan de hierna genoemde voorwaarden wordt voldaan. De aanwezigheid van broedvogels in het plangebied maken een start van de uitvoering van de bouwwerkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden ‘veilig’ kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart (hoofdstuk 5).

Reptielen en amfibieën Significant negatieve effecten van de werkzaamheden op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) reptielen en amfibieën kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Vlinders, libellen etc. Significant negatieve effecten op leefgebied of voortplantingslocaties van vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren kunnen worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

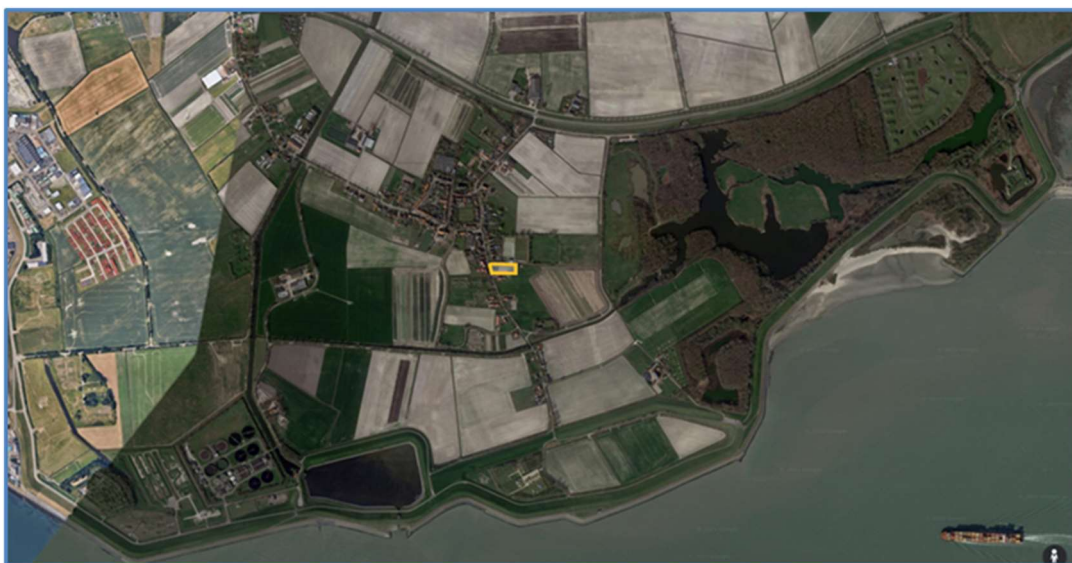
Planten In het plangebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Invasieve en ‘lastige’ planten In het plangebied werden geen invasieve (zoals reuzenberenklauw) of ‘lastige’ (zoals Japanse duizendknoop) planten aangetroffen (hoofdstuk 6).

Aanvullend onderzoek Op basis van de quick scan is het uitvoeren van aanvullend onderzoek (bijvoorbeeld naar vleermuizen of huismussen) niet nodig.

1. Inleiding

De eigenaar van een perceel aan de Zuidwateringstraat 7 in Ritthem heeft het voornemen hier – naast een bestaande woning – een nieuwe woning te (laten) bouwen. Deze eigenaar heeft bureau Juust b.v. benaderd voor het opstellen van een ruimtelijke onderbouwing. Om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, heeft MaGRID in opdracht van Juust in het kader van dit project in augustus 2023 een ‘quick scan’ van natuurwaarden uitgevoerd. Ook is een locatiespecifiek ecologisch werkprotocol opgesteld. In voorliggend document zijn zowel de resultaten van de ‘quick scan’ als het werkprotocol opgenomen.

Ligging van het projectgebied 'woning Zuidwateringstraat 7' te Ritthem (geel vakje).

Ligging van het projectgebied 'woning Zuidwateringstraat 7' te Ritthem.

2. Plangebied en geplande werkzaamheden

Plangebied Het projectgebied ligt op het noordelijke deel van de locatie Zuidwateringstraat 7 te Ritthem (kadastraal bekend als VSG00, sectie O, perceelnummer 1270), gemeente Vlissingen, Walcheren, Zeeland. De bouwka­vel is gelegen op de hoek van de Zuidwateringstraat (aan de westzijde) en de toegangsweg tot de korfbal­velden van ‘Atlas’ (aan de noordzijde). Het bouwterrein is momenteel grotendeels in gebruik als ‘paardenbak’ (zandig, vrijwel zonder vegetatie). Het perceel wordt in het zuiden begrensd door de tuin van de bestaande woning (Zuidwateringstraat 7) en een paardenstal.

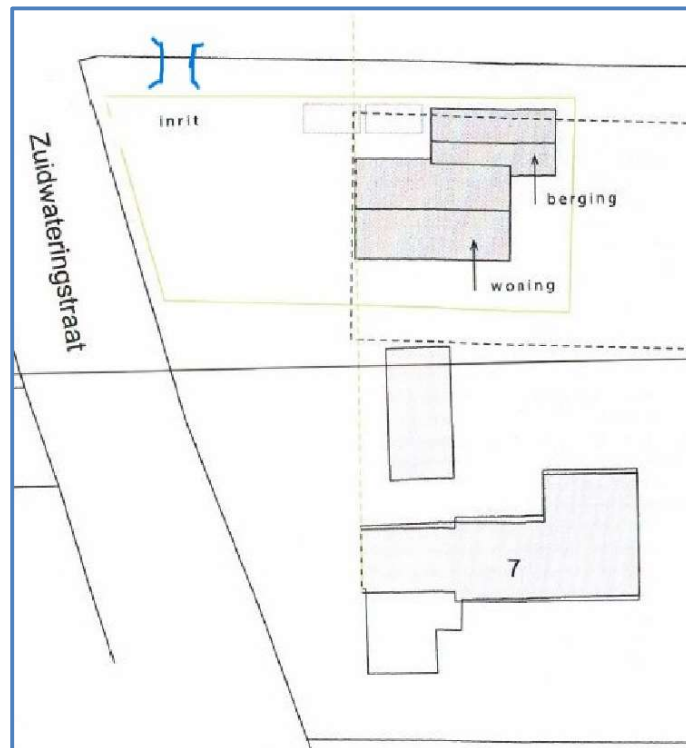
Beschrijving van het project De nieuwe woning zal worden gerealiseerd tussen de bestaande woning op de locatie Zuidwateringstraat 7 en de sportgebouwen op de locatie Zuidwateringstraat 5/5A. Hiervoor zal in ieder geval een bestaande, kleine houten berging moeten worden gesloopt en een aantal struiken (onder andere gewone vlier en eenstijlige meidoorn) worden gerooid, met name ter plaatse van de aan te leggen nieuwe inrit aan de noordzijde van de bouwka­vel. Voor de aanleg van deze nieuwe inrit moet ook een (met riet begroeid) slootje worden gedempt en vervangen door een duiker. Een kleine boomgaard met diverse vrij oude appelbomen blijft in stand, maar twee van deze appelbomen zullen worden verplaatst binnen het kavel omdat ze te dicht op de toekomstige voorgevel staan. De nieuwe woning wordt gebouwd op de locatie van de huidige ‘paardenbak’, die in oostelijke richting ongeveer 20 meter zal worden uitgebreid. De rij knotwilgen aan de noordzijde van het perceel blijft gehandhaafd en zal in oostelijke richting nog met circa 20 meter worden uitgebreid. Het struweel langs de Zuidwateringstraat (met onder andere gewone vlier, braam en veel brandnetels) zal worden gedund.

Timing van uitvoering Het is nog onbekend wanneer de genoemde werkzaamheden (sloop van de berging, rooien van struweel, verplanten van appelbomen, nieuwbouw van de woning) zullen plaatsvinden.

Aan- en afvoerroute Aanvoer van bouwmaterialen zal plaatsvinden over de weg.

In te zetten materieel Vrachtwagens, graafmachine, bouwkraan.

Opslag van materiaal en materieel Materiaal en materieel zullen tijdens de bouw­fase tijdelijk worden opgeslagen nabij de bouwlocatie. Het is onbekend of er grond wordt afgevoerd en/of aangevoerd.

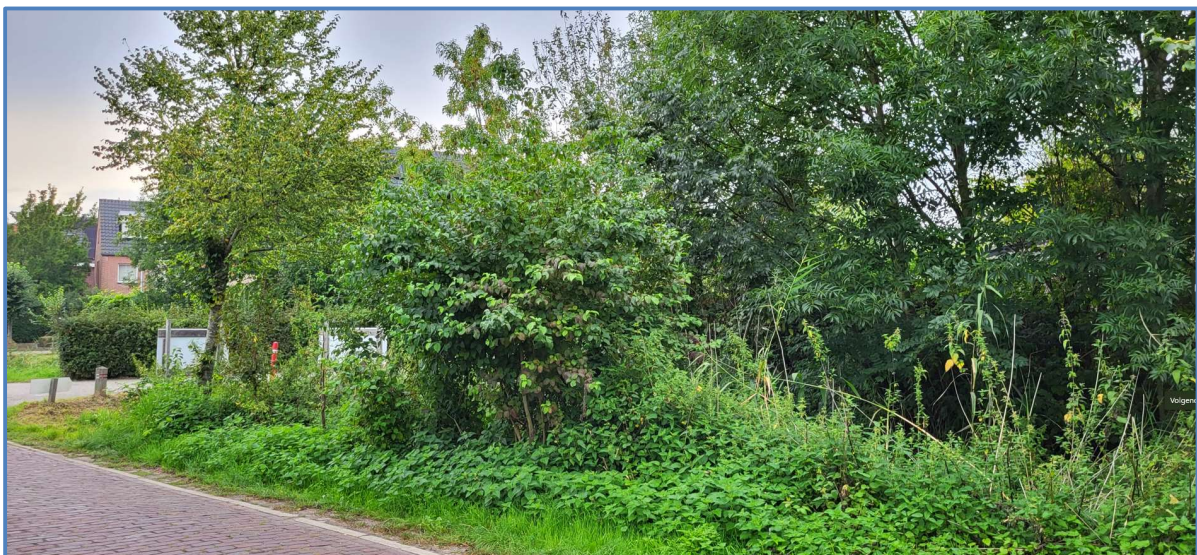
Voorlopig ontwerp van de nieuwe woning aan de Zuidwateringstraat te Ritthem.

De nieuwe woning zal worden gebouwd op een gedeelte van de huidige paardenbak, met de voorgevel ter hoogte van de korte (west)zijde van deze paardenbak. Woning, paardenstal en bomen links op de foto blijven gehandhaafd, net als de rij knotwilgen rechts op de foto.

Beoogde locatie van aan te leggen dammetje met oprit aan de noordkant van de bouwkaavel.

Te dunnen struweel langs de Zuidwateringstraat.

3. Wet natuurbescherming

3.1 Gebiedsbescherming

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de bepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden, onder andere:

- Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die de voormalig Minister van Economische Zaken en de huidige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 2.1, lid 1).
- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN): het samenhangende ecologische netwerk waarvoor de provincies (gedeputeerde staten) zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding (art. 1.12, lid 2).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor, hiervoor geldt een 'nee, tenzij' regime.

3.2 Natura 2000-gebieden

Algemeen Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitat of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art. 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning pas verleend nadat uit een Passende Beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art. 2.7 lid 3 onder a en art. 2.8 lid 1).

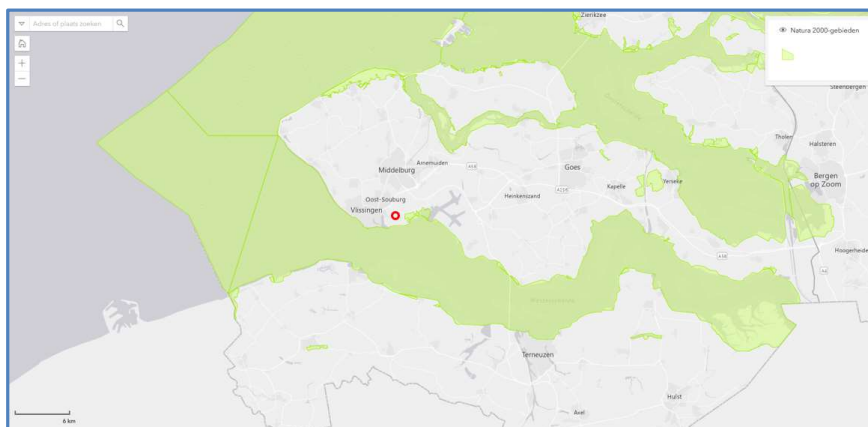
Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe De begrenzing van Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe ligt vrij dicht bij het plangebied, namelijk op 350 meter van natuurgebied Rammekenshoek en 840 meter van de Westerschelde. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied liggen als 'buffer' onder andere huizen met tuinen, akkers, wegen, een inlaagdijk en een hoge zeedijk. Er bevinden zich in de ruime omgeving van het plangebied geen foerageergebieden, hoogwatervluchtplaatsen of broedgebieden van voor de Westerschelde en Saeftinghe kwalificerende vogelsoorten. De bouwactiviteiten in het plangebied zijn tijdelijk en vinden (waarschijnlijk) grotendeels plaats buiten het broedseizoen. Gezien afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe', de tijdelijkheid van de bouwactiviteiten en het toekomstig gebruik van de nieuwe woning, kunnen (verstorende) effecten op kwalificerende soorten en beschermde habitats van genoemd Natura 2000-gebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

In lichtgroen de begrenzing van Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' in de omgeving van het plangebied Zuidwateringstraat 7 te Ritthem (rode ovaal)

(bron: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Zeeland>).

Overige Natura 2000-gebieden in de omgeving Het plangebied ligt ruimschoots buiten de begrenzing van de volgende Natura 2000-gebieden (tussen haakjes de kortste afstand tot de begrenzing; alleen gebieden binnen 25 km): Veerse Meer (9 km), Manteling van Walcheren (15 km), Vlake van de Raan (16 km), Voordelta (16 km), Groote Gat bij Oostburg (16 km), Oosterschelde (16,5 km) en Het Zwin (18 km), Gezien de forse afstand tussen het plangebied en de begrenzing van deze Natura 2000-gebieden kunnen (verstorende) effecten van de werkzaamheden op kwalificerende soorten en beschermde habitats van deze gebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

In lichtgroen de begrenzing van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het plangebied Zuidwateringstraat 7 te Ritthem (rode cirkel)

(bron: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Zeeland>).

Conclusie Natura 2000-gebieden ***Significant negatieve effecten van de bouw alsmede het gebruik van een nieuwe woning aan de Zuidwateringstraat op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de (ruime) omgeving kunnen – gezien de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten.***

3.3 Stikstofdepositie

Bij de bouw van een woning aan de Zuidwateringstraat te Ritthem, graafwerk en transport van materiaal komt stikstof vrij. Onderdeel van een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming is de 'stikstofparagraaf'. In het kader van deze quick scan zijn geen berekeningen uitgevoerd met de AERIUS-rekentool. Er worden dus ook geen uitspraken gedaan over mogelijke effecten van eventuele extra stikstofdepositie op de vegetatie van de diverse Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het plangebied.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied valt buiten de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland en grenst daar nergens aan (NNN; zie figuur). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is natuurgebied Rammekenshoek, op ongeveer 350 meter afstand van het plangebied (ook aangewezen als Natura 2000-gebied). Verder liggen in de ruimere omgeving van het plangebied een bosje in de Schoone Waardin, het Schor van Rammekens in de Sloehaven en een nog in te richten gebied in de Schorerpolder. Gezien afstand tussen het plangebied en de NNN-gebieden, de tijdelijkheid van de bouw, het gebruik van de nieuwe woning en de aanwezigheid van een 'buffer' in de vorm van huizen, tuinen, wegen, dijken en akkers, kunnen (verstorende) effecten op NNN redelijkerwijs worden uitgesloten. Uitvoering van het plan zal geen significante veranderingen veroorzaken in het landschap, in de aanwezige habitats en in geluidsbelasting. Er is dus geen sprake van externe werking op NNN.

Conclusie Natuurwetwerk Nederland ***Significant negatieve effecten van de bouw alsmede het gebruik van een nieuwe woning aan de Zuidwateringstraat op het Natuurnetwerk Nederland kunnen – gezien de afstand tot de aangewezen gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten.***

4. Aanpak, materiaal en methoden

4.1 Vraagstelling

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) te signaleren bij de uitvoering van de werkzaamheden dienen in de 'quick scan' de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de beschermde soorten? Geldt wellicht een algemene vrijstelling voor één of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een gedragscode.
6. Welke overige natuurwaarden komen in het plangebied voor en hoe kan worden voldaan aan de algemene zorgplicht?

In hoofdstuk 7 zijn suggesties gedaan voor een 'ecologisch werkprotocol'.

4.2 Veldbezoek

Verkenning Het plangebied Zuidwateringstraat 7 te Ritthem en omgeving werd bezocht op 24 augustus 2023. Hierbij werd vooral gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren, de aanwezige habitats en mogelijke knelpunten t.a.v. de werkzaamheden in relatie tot de aanwezige natuurwaarden (zie hoofdstuk 5).

Invasieve exoten en 'lastige' planten Er is ook gelet op de aanwezigheid van invasieve soorten en andere 'lastige planten', zoals alsemambrosia, azijnboom, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Dit is onder andere van belang bij graafwerkzaamheden en bij verplaatsing van grond met ongewenste plantendelen (zie hoofdstuk 6).

4.3 Literatuur- en archiefonderzoek

Gegevens over in het plangebied aanwezige flora en fauna aanwezig in de NDFF (Nationale Database Flora en Fauna) werden geraadpleegd. Daarnaast is gebruik gemaakt van diverse publicaties en eigen veldkennis.

5. Quick scan beschermde natuur en overige natuurwaarden

5.1 Beschermde muizen

Veldspitsmuis en waterspitsmuis zijn landelijk beschermde soorten onder de Wet Natuurbescherming. De verspreiding van de veldspitsmuis in Nederland is beperkt tot Zeeuws-Vlaanderen (Bekker *et al.* 2010). De noordse woelmuis is beschermd onder de Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijn bijlage II 9). De verspreiding van de noordse woelmuis in Zeeland is beperkt tot Schouwen-Duiveland, de Grevelingen en de eilanden langs de Philipsdam (Jacobusse 2019). Veldspitsmuis en noordse woelmuis worden hier daarom niet behandeld.

Waterspitsmuis De waterspitsmuis komt in vrijwel alle delen van Zeeland voor, maar is nergens algemeen. De soort bewoont rietlanden, moerassen en andere natte gebieden met een uitgebreide oevervegetatie en – bij voorkeur ook – met drijvende vegetatie. De waterspitsmuis is niet bekend uit het plangebied en directe omgeving (Bekker *et al.* 2010). Het voorkomen van waterspitsmuizen in het plangebied is vrijwel uitgesloten. Geschikte habitat ontbreekt er immers.

Conclusie waterspitsmuis *Significant negatieve effecten van de werkzaamheden op de waterspitsmuis zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.2 Vleermuizen

Soorten In het plangebied komen waarschijnlijk met enige regelmaat diverse soorten vleermuizen voor, met name tijdens het nachtelijke foerageren. Het voorkomen van de volgende soorten lijkt mogelijk: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Foerageergebieden en vliegroutes De bomen en bomenrijen (knotwilgen) op de bouwkael vervullen waarschijnlijk een functie als foerageerplaats en vliegroute voor vleermuizen. De structuur van de beplanting zal echter nauwelijks veranderen. Ook zullen er nieuwe bomen worden geplant rond het te bouwen huis. Substantieel verlies van foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen is daarmee redelijkerwijs uit te sluiten.

Verblijfplaatsen De te verplanten appelbomen zijn visueel geïnspecteerd (met een kijker) op de aanwezigheid van holten, scheuren en openingen die mogelijk toegang geven tot verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze mogelijke verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Ook de af te breken houten berging is geïnspecteerd, maar ook deze biedt geen enkele toegang voor of mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen: geen spouwmuur en ontoegankelijk pannendak. Er zijn derhalve op de bouwkael geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen waargenomen.

In de twee te verplanten appelbomen zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

In de af te breken houten berging zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen of nesten van huismussen aangetroffen.

Conclusie vleermuizen Een significant negatief effect op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (wettelijk beschermde) vleermuizen kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

5.3 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren

Er is een aantal soorten zoogdieren waarvoor een landelijke vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming, maar waarvoor in Zeeland *wel* een ontheffing noodzakelijk is bij significante aantasting van het leefgebied, rust- of voorplantingslocaties. Dit zijn met name haas, konijn en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, steenmarter, wezel).

Haas De haas is niet zeldzaam in het nabijgelegen open poldergebied en bezoekt mogelijk incidenteel het plangebied. Geschikt voorplantingshabitat ontbreekt er echter. Indien wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7), is het doden van eventueel aanwezige hazen uitgesloten.

Conclusie haas *Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied de haas zijn op voorhand uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Konijn Er zijn geen recente (sinds 2010) waarnemingen bekend uit het plangebied en de directe omgeving ervan (binnen 300 m). Kleine populaties van het konijn zijn aanwezig in Rammekenshoek en de buitendijkse duintjes (afstand 500 meter), en rond de rioolwaterzuivering tussen de Westhoekweg en de Fort de Ruyterweg (afstand 1000 meter). Tijdens het veldbezoek werd goed gelet op de aanwezigheid van holen, keutels en andere sporen van konijnen, maar deze zijn niet aangetroffen.

Conclusie konijn *Negatieve effecten van de werkzaamheden op het konijn zijn redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Kleine marterachtigen Hoewel de steenmarter de laatste jaren geregeld is aangetroffen op Walcheren ontbreken zekere waarnemingen in de omgeving van het plangebied. Uit de periode 1989-2008 zijn uit de ruime omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van bunzing, hermelijn en wezel (Bekker *et al.* 2010). Na 2010 zijn twee soorten marterachtigen (slechts incidenteel) aangetroffen in de omgeving van het plangebied (binnen een straal van 300 m). Een **bunzing** werd in mei 2017 gezien langs de Zuidwateringstraat, op 50 meter ten noorden van het plangebied. In oktober 2022 werd een levende **wezel** gezien langs de Schotteweg, hemelsbreed op 300 meter van het plangebied.

De aanwezige habitat in het plangebied lijkt in potentie geschikt als foerageergebied voor marterachtigen, maar geschikte voorplantingshabitat ontbreekt er. Indien wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7), is het doden van eventueel aanwezige kleine marterachtigen uitgesloten.

Conclusie kleine marterachtigen *Significant negatieve effecten van de werkzaamheden op kleine marterachtigen zijn redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol. Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.4 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren

Soorten zoals egel, mol, ree en vos vallen onder de provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Deze soorten komen voor in het plangebied (vos incidenteel) of de directe omgeving. Uiteraard geldt voor deze soorten wel de zorgplicht, waaraan wordt voldaan mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7).

5.5 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren

Significant negatieve effecten op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7).

Conclusie zoogdieren *Significant negatieve effecten van de werkzaamheden op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.6 Vogels

Broedvogels In en nabij het plangebied komen geen jaarrond beschermde vogelnesten van roofvogels of uilen voor. De af te breken houten berging is ongeschikt als broedplaats voor huismussen. Er werden geen restanten van nesten van huismussen aangetroffen. In en rond het plangebied (in de omringende hagen en in aangrenzende tuinen) broeden diverse vogelsoorten, onder andere heggenmus, groenling, merel, putter, tjiftjaf, winterkoning, zanglijster en zwartkop.

Conclusie broedvogels *Een negatief effect op beschermde nesten, leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) vogels kan redelijkerwijs worden uitgesloten, mits aan de hierna genoemde voorwaarden wordt voldaan. De aanwezigheid van broedvogels in het plangebied maken een start van de uitvoering van de bouwwerkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Kap of verplanten van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart.*

Het pannendak van de af te breken berging is ontoegankelijk voor vleermuizen en huismussen.

5.7 Amfibieën en reptielen

Rugstreeppad De rugstreeppad is beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn, bijlage 4). Deze soort heeft op Walcheren grote populaties in het Noordervroon bij Westkapelle en in het duingebied Oranjezon. Elders op Walcheren komt de rugstreeppad slechts plaatselijk in klein aantal voor, onder andere in het Molenwaterpark in Middelburg. Tot en met 2013 was er een voortplantende populatie in Baskensburg II in Vlissingen, op ongeveer 2,4 km van het plangebied. Sindsdien is de soort daar niet meer aangetroffen. In mei 2015 was er een eenmalige vondst van een eisnoer van de Rugstreeppad in de (toen nog recent gegraven) poelen ten zuiden van de Visodeweg, op 1,8 km van het plangebied. Sindsdien is de soort daar niet meer aangetroffen (NDFF). De rugstreeppad gebruikt ondiepe zoete of brakke plassen als voortplantingsgebied. In Nederland kan de soort gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. Ze overwinteren onder andere in zandhopen. Voor nadere details zie de Soortenstandaard Rugstreeppad (Rijksdienst voor ondernemend Nederland 2014). De huidige omstandigheden op de bouwkaavel zijn ongeschikt voor (voortplantende) Rugstreeppadden. Ze kunnen als pionier echter flinke afstanden afleggen en snel nieuwe geschikte gebieden koloniseren. Om vestiging van (voortplantende) Rugstreeppadden te verhinderen, wordt aanbevolen te voorkomen dat er tijdens het bouwrijp maken van het terrein ondiepe plassen of waterhoudende vrachtwagensporen blijven staan.

Conclusie Rugstreeppad *Indien wordt voorkomen dat tijdens de werkzaamheden geschikte voortplantingshabitat voor rugstreeppadden ontstaat (ondiepe zoete of brakke plassen in medio april-medio september) of er tijdelijk grondhopen blijven liggen in het najaar (waar ze in kunnen kruipen om te overwinteren), kunnen effecten op rugstreeppadden redelijkerwijs worden uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Overige soorten De gewone pad, bruine kikker, groene kikker (complex) en kleine watersalamander (alle met een provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen) komen zeker of waarschijnlijk voor in de omgeving van het plangebied, met name in (tuin)vijvers.

Conclusie overige amfibieën en reptielen *Voor de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling van toepassing is, geldt de zorgplicht. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Rugstreeppad in Zeeuws-Vlaanderen (Peter Meininger).

5.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren

Binnen het plangebied is geen aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen (en overige ongewervelde dieren) bekend en dit kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat vrijwel worden uitgesloten. De grote vos (een beschermde dagvlinder) heeft op Walcheren alleen een kleine populatie nabij Dishoek (NDFF). Zwervers duiken incidenteel elders op het eiland op.

Conclusie vlinders, libellen etc. *Significant negatieve effecten op leefgebied of voortplantingslocaties van vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren kunnen worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.9 Planten

Binnen het plangebied is geen aanwezigheid van beschermde (vaat-)planten bekend (Meininger 2018, NDFF), noch zijn deze tijdens het veldbezoek aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde planten kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat worden uitgesloten.

Conclusie planten *In het plangebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

6. Invasieve exoten

6.1 Wat zijn invasieve exoten?

Een exoot is een plant, dier of ander organisme dat van nature niet in Nederland voorkomt. Als een soort schadelijk is voor de natuur, noemen we ze invasieve exoten. Sinds 3 augustus 2016 is er een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van schadelijke exotische planten en dieren. De schade die invasieve exoten veroorzaken, is een Europees probleem. Om dit probleem zo effectief mogelijk aan te pakken, is een Europese verordening ontwikkeld. Hierin staat een aantal ge- en verboden om schade in de Europese Unie zoveel mogelijk te voorkomen. Onderdeel van de verordening is de zogenaamde 'Unielijst'. Hierop staan soorten die al in delen van de Europese Unie voorkomen en schade toebrengen of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen (nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten). Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. En als dat niet lukt om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Op Walcheren is de reuzenberenklauw een plaatselijk algemeen voorkomende invasieve exoot. Daarnaast zijn er nog enkele 'lastige' plantensoorten die (nog) niet op de 'Unielijst' staan, onder andere alsemambrosia, azijnboom en Japanse duizendknoop. Op de 'Unielijst' staan ook invasieve waterplanten, maar in het plangebied ontbreekt geschikte habitat voor deze soorten.

6.2 Voorkomen in het plangebied

In het plangebied werden geen invasieve planten of 'lastige' planten aangetroffen.

7. Ecologisch werkprotocol en richtlijnen voor de werkzaamheden

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de 'algemene zorgplicht' uit de Wet natuurbescherming. Voor alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, dus ook voor onbeschermde en beschermde soorten die zijn vrijgesteld, geldt deze 'algemene zorgplicht'. Dit houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend planten- en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Volgens diverse gedragscodes is het opstellen van een ecologisch werkprotocol verplicht en leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Hieronder staan richtlijnen om negatieve effecten op de in het gebied voorkomende planten en dieren zo veel mogelijk te beperken.

- Er wordt, indien beschikbaar, natuurvriendelijk materieel ingezet en/of sparende technieken toegepast.
- Schade aan bermen, slootkanten, houtsingels, bosjes en solitaire bomen, bijvoorbeeld door insporing, wordt voorkomen.
- De rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur van wegen, paden en sporen.
- Werkzaamheden vinden in beginsel plaats in de daglichtperiode, opdat verstoring van de omgeving door verlichting wordt voorkomen. Bij nachtelijke verlichting van een werklocatie wordt uitstraling naar de omgeving vanaf een uur na zonsondergang zo veel mogelijk voorkomen.
- Er wordt één kant op gewerkt en – indien aan de orde – van de dichte zijde naar het open water of gebied gewerkt, zodat dieren kunnen wegvluchten. Dit geldt voor alle groenzones.
- Kap-, snoei en rooiwerkzaamheden worden buiten het broedseizoen van de vogels gepland. Dit geldt ook voor het verwijderen van takkenbossen en dergelijke. Als broedseizoen geldt in dit geval de periode van 1 maart tot 15 augustus, maar in een vroeg of laat voor- of najaar kunnen deze grenzen in overleg met een ecologisch deskundige worden aangepast. Bouwactiviteiten, bestrating en aanplant kunnen ook tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, mits de activiteit vóór het broedseizoen is gestart óf door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat er geen broedvogels aanwezig zijn.
- Aangetroffen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren dienen altijd te worden gespaard, ook buiten het reguliere broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. Het personeel dient te allen tijde te letten op alarmerende vogels en hun nesten.
- Voer vrijkomende materialen netjes af en voorkom dat deze in de omgeving belanden.
- Maak bij de aan- en afvoer van materialen en materieel met vrachtwagens over bermen of andere kruidachtige vegetaties gebruik van rijplaten, waardoor schade aan de grasmat en de vegetatie en ook insporing wordt voorkomen.

8. Literatuur

Bekker J.P., Calle L., Dobbelaar S., Fortuin A., Jacobusse C. & de Kraker K. 2010. *Zoogdieren in Zeeland*. Fauna Zeelandica deel 6, Zoogdierwerkgroep Zeeland / Het Zeeuwse Landschap, *sine loco*.

Meininger P.L. (redactie) 2018. *Flora Zeelandica. Verspreiding van planten in het Zeeuwse landschap in heden en verleden*. FLORON, Nijmegen.

Jacobusse E. 2019. *Provinciaal beschermingsplan noordse woelmuis. Een onderzoek naar de manier waarop binnen de provincie Zeeland voldaan kan worden aan de instandhoudingsdoelen voor de noordse woelmuis*. Afstudeeronderzoek Aeres Hogeschool, Almere / Provincie Zeeland, Middelburg.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. *Soortenstandaard Rugstreeppad, versie 1.1* / maart 2014. RVO-S11-401/BF15896.
rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20Rugstreeppad.pdf.